

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/18/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8612209089
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8612209089.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zast. ERASMUS LEGAL, s.r.o., so sídlom Justičná 9, 811 07 Bratislava, IČO: 36 789 615, proti dedičom pôvodného žalovaného G. U., naposledy bytom U. č. XXX, 1/ G. U., rod. E., nar. XX. X. XXXX, bytom U. č. XXX, 2/ G. Z., nar. X. X. XXXX, bytom U. XXX, 3/ G. U., nar. X. XX. XXXX, bytom C. XXX, 4/ G. U., nar. X. X. XXXX, bytom U. XXX, 5/ U. U., nar. XX. X. XXXX, bytom U. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Námestie legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42 176 778, zast. JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom Nám. SNP 7, 091 01 Stropkov, o zaplatenie 1.364,40 Eur s prísl., o odvolaní vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu Svidník č. k. 6C 133/2012-142 zo dňa 16. 9. 2014 jednohlasne takto

rozhodol:

Z r u š u j e sa rozsudok a vec sa v r a c i a prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Svidník (ďalej len „prvostupňový súd“) žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi „sumu 1 720,76 Eur s 0,024 % úrokom z omeškania denne od 1 334,40 Eur od 23.11.2012 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku“. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi na trovách konania sumu 366,39 Eur jeho právnenému zástupcovi spoločnosti ERASMUS LEGAL, s.r.o., Bratislava do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutie odôvodnil cit.: „Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žaloba žalobcu je dôvodná. Súd mal za preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným bola platne uzavretá úverová zmluva, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému peňažné prostriedky v sume 1 327,33 eura. Žalovaný sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť v pravidelných mesačných splátkach vo výške 55,60 eura v počte splátok 36. Zo splátkového kalendára mal súd za preukázané, že žalovaný z poskytnutého úveru uhradil ku dňu podania návrhu 12 splátok v sume 667,20 eura a bol v omeškaní s úhradou svojho záväzku v počte 6 splátok. Z listu žalobcu zo dňa 25.11.2009 označeného ako splatenie celého úveru s výzvou k úhrade mal súd za preukázané, že žalobca v dôsledku vzniknutého omeškania žalovanému oznámil, že uplatňuje voči nemu svoje právo na splatenie celého čerpaného úveru, a to v nadväznosti na obsah úverových podmienok, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť Úverovej zmluvy. Zároveň vyzval žalovaného na zaplatenie zostatku dlžnej sumy úveru v lehote 15 dní odo dňa spisania tohto listu. Žalovaný dlh nezaplatil ani po tom, čo mu bola zaslaná predžalobná výzva. Žalobca sa preto oprávnene domáhal jeho vyrovnania predmetnou žalobou. Na základe uvedeného súd žalobe žalobcu čo sa týka zaplatenia istiny vyhovel. Súd neprihliadol na námietku premlčania vznesenú vedľajším účastníkom a neprijal jeho počítanie plynutia premlčacej lehoty. Súd má za to, že žaloba žalobcu doručená súdu dňa 23.11.2012 nebola žalobcom podaná po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty.“

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie vedľajší účastník. V odvolaní uviedol, že súd zrejme do istiny započítal aj žalobcom požadovaný kapitalizovaný denný úrok z omeškania, avšak táto skutočnosť z odôvodnenia rozsudku nevyplýva. Nárok žalobcu na kapitalizovaný úrok z omeškania považuje za nedôvodný, pričom žalobca tento nárok ani žiadnym spôsobom neodôvodnil. Nesúhlasil s aplikáciou ustanovení Obchodného zákonníka, keďže ide o spotrebiteľskú zmluvu. Poukázal na ust. § 54 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). V súvislosti so vznesenou námietkou premlčania poukázal na ust. §§ 103, 565, 53 ods. 9 OZ. Právny predchodca žalobcu mohol listom zo dňa 25.11.2009 zosplatiť celý zostatok úveru kvôli nezaplateným splátkam, a to ku dňu 10.12.2009. Z uvedeného listu nie je zrejme ustáliť, v dôsledku nezaplatenia ktorej splátky došlo k zosplateniu celého zostatku úveru, avšak posledná z týchto splátok sa stala splatnou dňa 20.11.2009, odkedy najskôr začala plynúť premlčacia doba. V zmysle uvedeného bola preto žaloba doručená súdu dňa 22.11.2012 po uplynutí premlčacej doby. Navrhol zmeniť napadnutý rozsudok a žalobu v časti zamietnuť, alternatívne rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobca s podaným odvolaním nesúhlasil a navrhol rozsudok ako správny potvrdiť.

Odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že súd nedostatočnej zistil skutkový stav a nesprávne vec právne posúdil.

Podstatou účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu je snaha všetkými dostupnými procesnými prostriedkami pomôcť tejto strane, na ktorej v konaní vystupuje, k výhre v spore a má rovnaké procesné práva a povinnosti, ako hlavný účastník konania, teda môže podávať opravné prostriedky. Táto procesná legitímácia na podanie odvolania a dovolania je však obmedzená účastníkom, na strane ktorého vystupuje. Oprávnenie podať odvolanie prináleží vedľajšiemu účastníkovi iba vtedy, ak toto oprávnenie má aj účastník, na stranu ktorého sa pripojil. V predmetnej právnej veci je nepochybné, že žalovaný má právo podať odvolanie proti výroku, ktorým súd žalobe vyhovel.

V prejednávanej veci vedľajší účastník na strane žalovaného proti rozsudku prvostupňového súdu podal odvolanie, ktoré odvolací súd v intenciách ust. § 93 ods. 4 O.s.p. posúdil a dospel po zvážení všetkých okolností prípadu k záveru, že úkon vedľajšieho účastníka je v záujme žalovaného (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obdo 27/2012 zo dňa 27.8.2012).

V prvom rade odvolací súd poznamenáva, že je dôvodnou odvolacia námietka vedľajšieho účastníka o aplikácii Občianskeho zákonníka. Prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí napriek citácii ust. § 2 písm. a), b) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch ustanovenia na ochranu spotrebiteľa neaplikoval a v tomto smere je jeho právne posúdenie nesprávne.

Odvolací súd týmto nijako nepopiera úver ako absolútny obchod a ani dôvodnosť aplikácie Obchodného zákonníka. Odvolací súd len pripomína, že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až § 54 OZ. O tom, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, neboli žiadne pochybnosti a v konečnom dôsledku tomu zodpovedá aj definícia spotrebiteľskej zmluvy, za ktorú sa považuje každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ak ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Uvedené nespochybnil ani žalobca v podanom vyjadrení. K uvedenému však odvolací súd nad rámec veci poznamenáva, že skutočnosť, že žalovaný je podnikateľom a takto v zmluve boli vypísané údaje o jeho zamestnaní (čl. 6), nevyklučuje postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Pre posúdenie, či ide o spotrebiteľa je totiž rozhodným, že spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 4 OZ). Dôkazné bremeno v tomto smere, že zmluvu žalovaný uzatváral ako podnikateľ, je na strane dodávateľa. Údaje o klientovi zo zmluvy nepochybné identifikujú žalovaného ako spotrebiteľa (čl. 6). Rovnako odvolací súd poukazuje na závery uznesenia Krajského súdu v Prešove č.k. 10Co/113/2013-97 zo dňa 20.11.2013.

Odvolací súd pripomína body 25-29 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-168/05 Mostaza Claro cit.: „Systém ochrany zavedený smernicou vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah (rozsudok z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s. I-4941, bod 25).

Tento nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy (rozsudok Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, už citovaný, bod 27).

Na základe týchto zásad Súdny dvor rozhodol, že možnosť súdu skúmať ex offo nekalú povahu podmienky predstavuje prostriedok vhodný zároveň na dosiahnutie výsledku stanoveného v článku 6 smernice, teda zabránenie tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou, a na príspevanie k splneniu cieľa stanoveného v jej článku 7, pretože takéto preskúmanie môže mať odradzujúci účinok prispievajúci k ukončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (rozsudky Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, už citovaný, bod 28, ako aj z 21. novembra 2002, Cofidis, C-473/00, Zb. s. I-10875, bod 32).

Táto možnosť priznaná súdu bola posúdená ako nevyhnutná pre to, aby bola pre spotrebiteľa zabezpečená účinná ochrana, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo toho, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením (rozsudky Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, už citovaný, bod 26, ako aj Cofidis, už citovaný, bod 33).

Ochrana, ktorú smernica priznáva spotrebiteľom, sa tak vzťahuje na prípady, v ktorých sa spotrebiteľ, ktorý s predajcom alebo dodávateľom uzavrel zmluvu obsahujúcu nekalú podmienku, zdrží namietania nekalej povahy tejto podmienky z dôvodu, že buď o svojich právach nevie, alebo preto, že je odradený od ich uplatňovania z dôvodov nákladov, ktoré by malo za následok súdne konanie (rozsudok Cofidis, už citovaný, bod 34).“

Prvostupňový súd sa uvedenými úvahami o ex offo súdnej ochrane spotrebiteľa nespravoval, nakoľko nepodrobil úverovú zmluvu č. 3805036127 zo dňa 7.5.2008, na základe ktorej si žalobca uplatňuje svoje právo, dôslednej kontrole tak, aby bolo vyrovnané znevýhodnené postavenie spotrebiteľa. Prvostupňový súd nepodrobil úverovú zmluvu súdnej kontrole v tom smere, či má všetky náležitosti požadované zákonom (§ 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. účinného v čase uzavretia zmluvy) a či nie je dôvod na vyvodenie konzekvencie pre prípad absencie esenciálnej náležitosti (§ 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. účinného v čase uzavretia zmluvy).

Dôvodnou je odvolacia námietka, že z napadnutého rozsudku nevyplýva dôvod, z akého bol žalovaný zaviazaný na úhrady sumy vo výške 1720,76 eur, ak z obsahu podanej žaloby vyplýva, že istina, ktorú žalobca požaduje, činí 1364,40 eur.

Súd prvého stupňa sa rovnako nevyrovnal s uplatneným nárokom na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 7,56 eur, ktorú, ako uvádza žalobca, si uplatňuje v zmysle § 3 Hlavy 14 Úverových podmienok /8% z dlžnej splátky/ a v tomto smere s dodržaním obligatórnej písomnej formy pri dojednaní zmluvnej pokuty.

Nepreskúmateľným je rozsudok tiež v tom, že prvostupňový súd priznal žalobcovi nárok vo výške 9,28 Eur ako poplatok za výpis z účtu a za upomienku s odkazom na Úverové podmienky a Sadzobník poplatkov a odmien bez ďalšieho zdôvodnenia, či takáto služba predstavuje skutočné protiplnenie poskytované spotrebiteľovi (porov. rozhodnutie Vrchného krajinského súdu v Brandenbure z 21. júna 2006 č.k. 7U 17/06).

Nakoniec pokiaľ ide o námietku premlčania odvolací súd v tomto smere poukazuje na závery všeobecných súdov, ktoré posudzovali premlčanie vo vzťahu k jednotlivým splátkam pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru samostatne, keďže nie je dôvod, aby vyhlásením mimoriadnej splatnosti sa spotrebiteľ dostal do nevýhodnejšieho postavenie tým, že v tomto prípade by sa mala premlčacia doba počítat' od okamihu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti a nie od okamihu splatnosti jednotlivej splátky, ktorý nastal pre dňom vyhlásenia mimoriadnej splatnosti.

„Pokiaľ navrhovateľ v podaní zo dňa 13.7.2014 (č.l. 21) argumentoval, že záväzok mal byť splnený v lehote do 20.11.2011, kedy nastala konečná splatnosť úveru prirodzeným spôsobom a dohodnuté plnenie úveru v splátkach nemožno vyhodnotiť ako čiastkové plnenie, ale jedno plnenie s lehotou splatnosti do 20.11.2011 a až po tomto dátume konečnej splatnosti sa dostal do omeškania, t.j. dňom

21.11.2011 a od tohto okamihu začala plynúť premlčacia doba na uplatnenie práva, súd sa s týmto stanoviskom navrhovateľa nestotožnil, vychádzajúc zo zákonnej úpravy § 103 prvá veta OZ, podľa ktorého ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. V konaní bolo preukázané, že nedošlo k zosplateniu celého dlhu naraz, ani k odstúpeniu od zmluvy. Súd zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi tú časť úveru, ktorá predstavuje nepremľčané splátky úveru, t. j. tie, ktorých splatnosť nastala po podaní návrhu na súd 21.11.2013, to sú dve splátky za november, december 2010 a jedenásť splátok za január až november 2011, spolu trinásť splátok, každá v dohodnutej výške 44,58 Eur, čo spolu predstavuje priznaný nárok 585,09 Eur (44,58 x 13). Vychádzajúc z obsahu Zmluvy o splátkovom úvere každá splátka zahŕňa okrem splátky na istinu aj splátku na príslušenstvo - dohodnuté úroky a poplatky, potom súd návrh navrhovateľa vo zvyšku zamietol, nakoľko pokiaľ došlo k premlčaniu nároku na splátky splatné pred dobou uplatnenia nároku na súd, došlo k premlčaniu aj nárokov na príslušenstvo zahrnuté v týchto splátkach. ... Pokiaľ navrhovateľ poukazoval na právny názor NS SR v rozsudku 4Obo 54/2007 zo dňa 17.6.2008, súd poukazuje, že nemožno tento právny názor aplikovať na danú situáciu, nakoľko vychádzajúc z obsahu predmetného rozhodnutia NS v danej veci išlo o iné skutkové okolnosti, keď zo strany odôvodnenia predmetného rozsudku vyplýva, že NS SR vychádzal zo situácie, keď nastalo odstúpenie od úverovej zmluvy a súd počítal premlčaciu dobu dňom nasledujúcim po odstúpení od zmluvy; v konajúcej veci nedošlo k odstúpeniu od zmluvy a preto bolo dôvodné na premlčanie aplikovať ust. § 103, ktoré upravuje premlčanie pri plnení v splátkach. Pre úplnosť súd uvádza, že vo veci, v ktorej rozhodoval NS SR pod sp. zn. 4Obo 54/2007, sa jednalo o úverovú zmluvu, podľa ktorej bol poskytnutý úver na zakúpenie technológie na výrobu obuvi a iné ZP (základné prostriedky), na základe čoho možno usúdiť, že sa nejednalo o spotrebiteľskú zmluvu.“ (rozsudok Okresného súdu Martin vo veci 18C 14/2014).

„Súd tvrdenie navrhovateľa vo vyjadrení zo dňa 27.10.2014 o tom, že splatnosť úveru nastala až ku dňu 20.08.2010, a že splácanie úveru v splátkach dohodnuté v zmluve nepredstavuje čiastkové plnenie, ale ide o jedno plnenie, ktorého úhrada bola dohodnutá v splátkach, považuje za účelové. Vychádzajúc zo zmluvy a z VOP je zrejmé, že poskytnutá pôžička mala byť vrátená v splátkach a teda bolo dohodnuté plnenie v splátkach, čo aj navrhovateľ sám uviedol. Ustanovenie § 103 OZ je v tomto smere jednoznačné a v zmysle tohto ustanovenia platí, že premlčacia doba jednotlivých splátok začína plynúť odo dňa ich zročnosti. Rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 4Obo 54/2007 zo dňa 17.06.2008 je pre prejednávany prípad nepoužiteľné, nakoľko sa týka obchodného záväzkového vzťahu, ktorý bol založený zmluvou o úvere a nie zmluvou pôžičky, a zároveň sa týka prípadu odstúpenia od zmluvy, t.j. vychádza z úplne iných skutkových okolností.“ (rozsudok Okresného súdu Trnava vo veci 15C 116/2012).

Prvostupňový súd nedal relevantnú odpoveď na perfektnosť kontraktácie zmluvy o poskytnutí bezúčelovej pôžičky, najmä pokiaľ ide o obsah návrhu na uzavretie zmluvy a jeho následnú akceptáciu. Najmä pokiaľ ide o otázku, či došlo k dohode o esenciálnych náležitostiach zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Javí sa totiž, že prvá časť zmluvy o poskytnutí bezúčelovej pôžičky bola spísaná dňa 19.6.2009 (návrh na uzavretie zmluvy zo strany spotrebiteľa), ktorý mal byť následne akceptovaný zo strany žalovaného dňa 22.6.2009 s vyplnením údajov o schválenej výške pôžičky, teda odlišne od návrhu zmluvy.

Na základe uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil pre nepreskúmateľnosť podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Úlohou prvostupňového súdu bude vyrovnať sa s otázkou, či zmluva bola uzavretá a s akým obsahom (oferta - akceptácia oferty, a teda s ustanoveniami najmä § 44 ods. 2 OZ). Súd vyhodnotí premlčanie aj z hľadiska premlčania jednotlivých splátok. Súd vysvetlí, z čoho pozostáva priznaná suma tak, aby rozsudok bol preskúmateľný v prípadnom odvolacom konaní. Rozhodnutie odôvodní tak, aby pôsobilo presvedčivo (§ 157 ods. 2 O.s.p.).

V priebehu odvolacieho konania žalovaný zomrel (dňa 1. 11. 2015) a na jeho miesto vstupujú jeho dedičia (§ 107 ods. 1, 3 O.s.p., vec vedená na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 1D 143/2015, notárka JUDr. Ľudmila Hošíková).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.